

BANK SPÓŁDZIELCZY W SZCZUCZYNIE

**Informacja podlegająca ujawnieniom
w ramach Polityki informacyjnej
Banku Spółdzielczego w Szczuczynie**

według stanu na dzień 31.12.2019 roku

Ujawnienie informacji dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń, i innych informacji ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma, a także art.111a ust.3 ustawy Prawo Bankowe.

Spis treści	
1. Wprowadzenie	4
1.1 Informacje ogólne o Banku	4
1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej	6
2. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku - art. 435 Rozporządzenia CRR	6
2.1 Informacja o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku	6
2.2. Organizacja zarządzania ryzykiem	6
2.3 . Główne rodzaje ryzyka	9
2.4 Ryzyko kredytowe	12
2.4.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym	12
2.4.2. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości	16
2.4.3. Ujawniane informacje w zakresie technik redukcji ryzyka kredytowego.	18
2.4.4. Informacja o koncentracji ryzyka kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka	19
2.4.5. Zarządzanie ekspozycjami zagrożonymi (nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi)	20
2.5. Ryzyko płynności	22
2.5.1. Wskaźnik dźwigni kapitałowej	25
2.6. Ryzyko stopy procentowej	26
2.7. Ryzyko operacyjne	28
2.8. Ekspozycja na ryzyko rynkowe	30
2.9. Ryzyko braku zgodności	31
3. Fundusz własne	34
3.1. Informacje podstawowe	34
3.2. Struktura funduszy własnych:	34
4. Adekwatność kapitałowa	34
4.1. Opis stosowanych metod do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych zmian	34
4.2. Wymogi ostrożnościowe w zakresie funduszy własnych	35
4.2.1. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego	36
4.2.2. Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego	36
4.3. Szacowanie dodatkowych wymogów kapitałowych	37
4.4. Łączny wymóg kapitałowy Banku	37
5. System kontroli wewnętrznej	38
6. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku	41
6.1. Komitet ds. wynagrodzeń	43
6.2. Ujawnienie informacji o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe:	43
7. Ujawnienie informacji objętej wymogiem art. 111a ust. 1 Ustawy Prawo bankowe	44
8. Oświadczenie Zarządu Banku (Rozporządzenie CRR art.435.1.e)	45

Załączniki:

1. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych
2. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania
3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy
4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

1. Wprowadzenie

1.1 Informacje ogólne o Banku

W roku 1899 grupa mieszkańców Szczuczyna — wychodząc naprzeciw potrzebom drobnych rzemieślników i uwłaszczonym po powstaniu styczniowym chłopom — wystąpiła do Urzędu Gubernialnego w Łomży z inicjatywą założenia kasy oszczędnościowo-pożyczkowej, która miała służyć rozwojowi ekonomicznemu miasta. W odpowiedzi na tę prośbę w dniu 14 kwietnia 1900 roku Łomżyńska Kancelaria Gubernatora poinformowała Naczelnika miasta Szczuczyn o pozytywnej decyzji Warszawskiego Generała -Gubernatora. W dniu 28 maja 1900 roku urzędowo otwarte zostało „Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe” w Szczuczynie — pierwszy Bank Spółdzielczy na pograniczu mazowiecko-pruskim. Wprowadzony w 1998 roku obowiązek zgromadzenia funduszy własnych do kwoty 300 tysięcy EURO rozpoczął trudny dla Banku Spółdzielczego w Szczuczynie okres poszukiwań i negocjacji. Wiadomym był fakt, że szczuczyński bank we własnym zakresie nie będzie w stanie zgromadzić tak wysokich kapitałów. Jedynym wyjściem było połączenie się z innym bankiem. Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli obradujące 18 listopada 1998 roku podjęło wstępną uchwałę o połączeniu się z Bankiem Spółdzielczym w Grajewie. Połączenie to stało się faktem 01 października 1999 roku. Bankiem przyłączającym został silniejszy kapitałowo Szczuczyn. Decyzja ta stworzyła solidne podstawy do dalszego rozwoju a przede wszystkim do dalszej działalności na rzecz swojej społeczności. W celu umocnienia kapitałowego i konkurencyjnego w roku 2005 podjęte zostały rozmowy pomiędzy Zarządami Banków w Rajgrodzie i Szczuczynie, które doprowadziły do podjęcia decyzji o połączeniu się obu banków z dniem 30 września 2005r. W ciągu ostatniego dziesięciolecia BS w Szczuczynie stał się nowoczesną, dobrze zorganizowaną i sprawnie zarządzaną strukturą. Profesjonalna kadra, nowoczesna obsługa, coraz szersza gama produktów stawiają go w gronie najlepszych. Łącząc tradycję z nowoczesnością, Bank Spółdzielczy w Szczuczynie, opierając swoją działalność wyłącznie na polskim kapitale stał się placówką uniwersalną, świadczącą usługi dla najbardziej wymagających klientów, ceniących sobie rzetelność, stabilność i zaufanie. Bank specjalizuje się w obsłudze finansowej gospodarstw rolnych, małych i średnich przedsiębiorstw, klientów indywidualnych oraz jednostek samorządu terytorialnego. Zarówno przed laty, jak i obecnie jest obrońcą polskiego kapitału. Oferta Banku Spółdzielczego w Szczuczynie jest ciągle poszerzana i dostosowywana do aktualnych potrzeb i oczekiwań klientów. Misją Banku

Spółdzielczego w Szczuczynie jest realizacja wszelkich przedsięwzięć mających na celu rozwój środowiska lokalnego oraz wspierając potrzeby swoich członków, kontynuować tradycje polskiej spółdzielczości bankowej. Bank będzie umacniał podstawy ekonomiczne działalności w celu dalszego zwiększenia bezpieczeństwa powierzonych mu środków finansowych. Bank Spółdzielczy w Szczuczynie zarejestrowany jest w Sądzie Rejonowym w Białymstoku XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000025913. Jednostce nadano numer statystyczny Regon: 000493853 oraz NIP: 719-13-76-173. Statutowym terenem działania Banku Spółdzielczego w Szczuczynie jest obszar województwa podlaskiego oraz powiatów elckiego, piskiego, ostrołęckiego, ostrowskiego, sokołowskiego, łosickiego. Bank oferuje usługi na rzecz klientów indywidualnych, małych i średnich firm (przedsiębiorstw, w tym rolników indywidualnych) oraz jednostek samorządu terytorialnego. Poza Centralą Bank prowadzi działalność poprzez sieć placówek, prowadzących działalność operacyjną.

Wykaz placówek, w których Bank prowadził działalność na dzień 31.12.2019 r. wraz z ich lokalizacją przedstawiono poniżej.

1. Centrala 19-230 Szczuczyn, ul. Plac 1000-lecia 27,
2. Punkt Obsługi Kasowej 19-230 Szczuczyn ul. Łąkowa 1
3. Oddział w Grajewie; 19-200 Grajewo ul. Wojska Polskiego 18
4. Punkt Kasowy; 19-203 Grajewo ul. Osiedle Południe 48,
5. Oddział w Wąsosz; 19-220 Wąsosz, ul. Plac Rzędziana 22,
6. Oddział w Rajgrodzie; 82-450 Rajgród ul Warszawska 34,
7. Punkt Kasowy; Bełda 43A.

Władze Banku:

Rada Nadzorcza:

Przewodniczący – Witold Grunwald

Zastępca Przewodniczącego – Eugeniusz Karwowski

Sekretarz – Janusz Marcinkiewicz

oraz członkowie:

Tadeusz Gudanowski, Marek Sienkiewicz, Marek Kapusta, Bogdan Krupiński, Dariusz Wojsław.

Zarząd:

- Mirosław Rainko - Prezes
Elżbieta Niebrzydowska - Wiceprezes ds. finansowo-księgowych
Grażyna Elżbieta Borys - Wiceprezes ds. handlowych

1.2. Podstawa sporządzenia Polityki informacyjnej

Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie według stanu na 31 grudnia 2019 r.

2. Cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku - art. 435 Rozporządzenia CRR

2.1 Informacja o zasadach zarządzania ryzykiem w Banku

Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie ze „Strategią zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie” zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii Rozwoju Banku Spółdzielczego w Szczuczynie na lata „2019-2023” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym: Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Szczuczynie, Planem ekonomiczno-finansowym, a także Politykami, Instrukcjami, Zasadami i Procedurami zarządzania ryzykami. Polityki w poszczególnych obszarach ryzyka podlegają zatwierdzaniu przez Radę Nadzorczą.

Polityki zarządzania ryzykami Banku zawierają cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka, jaki Bank może ponosić. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.

2.2. Organizacja zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy.

W procesie zarządzania ryzykiem strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działań Zarządu Banku, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem.

Bank Spółdzielczy w Szczuczynie podejmuje działania służące skutecznemu zarządzaniu ryzykiem występującym w jego działalności, w szczególności poprzez opracowanie i wdrożenie adekwatnego i skutecznego systemu zarządzania ryzykiem w celu uzyskania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa oraz rentowności działalności.

Ogólny cel oraz zasady obowiązujące w Banku w procesie zarządzania ryzykiem określa „Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie”. Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest w oparciu o opracowane w formie pisemnej i zatwierdzone wewnętrzne procedury. Procedury zarządzania ryzykiem podlegają przeglądowi i aktualizacji w cyklach rocznych pod względem dostosowania ich do aktualnych przepisów prawa przy uwzględnieniu zmian w skali działalności Banku oraz zmian organizacyjnych: wnioski z przeglądu prezentowane są Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania:

- identyfikacja ryzyka która polega na rozpoznaniu i określeniu źródeł ryzyka, zarówno aktualnych, jak i potencjalnych, które wynikają z bieżącej i planowanej działalności Banku,
- pomiar ryzyka, czyli definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności i dostępności danych,
- zarządzanie ryzykiem polegające na podejmowaniu decyzji dotyczących akceptowanego poziomu ryzyka, planowaniu działań, i zaleceń, tworzeniu procedur i narzędzi wspomagających,
- monitorowanie polegające na stałym nadzorowaniu poziomu ryzyka w oparciu o przyjęte metody pomiaru ryzyka, badanie odchyleń realizacji od prognoz założonych punktów odniesienia (limity, plany, pomiary z poprzednich okresów)
- raportowanie obejmujące cykliczne informowanie Kierownictwa o skali narażenia na ryzyko.

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Komitet Kredytowy,
4. Stanowisko do spraw ryzyk bankowych,

5. Stanowisko kontroli wewnętrznej
6. Stanowisko do spraw zgodności
7. Audyt wewnętrzny (przeprowadza Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS),
8. Pozostali pracownicy Banku.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

2. Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.

3. Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”.

4. Stanowisko do spraw ryzyk bankowych monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.

5. Stanowisko ds. kontroli wewnętrznej - ma za zadanie kontrolę zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych z obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi regulacjami ostrożnościowymi.

6. Stanowisko ds. zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

7. Audyt wewnętrzny - kontrola poprawności i efektywności zarządzania ryzykiem oraz

adekwatnością kapitałową, ocena mechanizmów kontroli wewnętrznej sprawowana przez Jednostkę zarządzającą SSOZ.

8. Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

2.3 . Główne rodzaje ryzyka

W procesie zarządzania ryzykiem Bank dokonuje identyfikacji ryzyka i jego rodzajów jakie potencjalnie mogą wystąpić w Banku w prowadzonej działalności. W ramach zarządzania ryzykiem Bank dokonuje okresowych przeglądów istotności ryzyk. Przeglądy dokonywane są zgodnie z procedurą wewnętrzną.

Na 2019 r. w procesie identyfikacji ryzyk wyodrębniono (zidentyfikowano) następujące rodzaje ryzyka jakie potencjalnie mogą wystąpić w Banku w prowadzonej działalności:

- 1) Ryzyko kredytowe (w tym rezydualne) - jest to ryzyko nie wywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ niespłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez Bank ewentualnych dużych strat;
- 2) Ryzyko koncentracji zaangażowań - jest to ryzyko niewykonania zobowiązania / zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników; ryzyko to obejmuje również ryzyko koncentracji:
 - pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
 - tego samego sektora gospodarczego (ryzyko branży),
 - tego samego rejonu geograficznego,
 - tego samego instrumentu finansowego,
 - tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego;
- 3) Ryzyko walutowe - jest to ryzyko niekorzystnych zmian kursów walut obcych w stosunku do PLN, prowadzących do powstania znacznych strat w przypadku otwartych pozycji w walutach obcych; zmienność kursów walut związana jest z czynnikami całkowicie niezależnymi od Banku;

- 3) Ryzyko operacyjne - możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmuje również ryzyko prawne;
- 4) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej - jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych; ryzyko to zawiera:
 - ryzyko przeszacowania,
 - ryzyko bazowe,
 - ryzyko opcji klienta,
- 5) Ryzyko płynności - jest to ryzyko utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych w terminie ich wymagalności bez ponoszenia nie akceptowalnych strat; ryzyko płynności jest jednym z najważniejszych ryzyk w działalności Banku;
- 6) Ryzyko biznesowe - w ramach, którego wyróżnia się:
 - Ryzyko zmian warunków makroekonomicznych (cyklu gospodarczego) - jest to ryzyko zmiany warunków ekonomiczno-społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot. Bank obejmuje również pod tą kategorią ryzyko regulacyjne oraz konkurencji.
 - Ryzyko strategiczne - jest to obecne lub przewidywane ryzyko niekorzystnego oddziaływania na źródła przychodów Banku oraz w konsekwencji na wielkość posiadanych kapitałów (funduszy), wynikające ze zmian w otoczeniu biznesowym oraz z niekorzystnych decyzji biznesowych, wadliwej ich realizacji lub braku reakcji na zmiany w tym otoczeniu;
 - Ryzyko wyniku finansowego - jest to ryzyko wynikające z niewłaściwej dywersyfikacji źródeł osiąganego wyniku finansowego (zysku) lub niezdolności Banku do utrzymania wystarczającego i stabilnego poziomu rentowności na poziomie zapewniającym realne utrzymanie wartości kapitałów; jeżeli Bank nie jest w stanie generować zysku na odpowiednim poziomie, skutkować to może ograniczeniem w skali jego działalności, koniecznością poniesienia kosztów, ze względu na spadek możliwości efektywnego wzrostu funduszy własnych zabezpieczających podejmowane ryzyka;
- 7) Ryzyko kapitałowe - jest to ryzyko niewłaściwej struktury posiadanych funduszy własnych w relacji do skali i rodzaju działalności Banku lub ryzyko ewentualnych

problemów Banku w pozyskaniu dodatkowego kapitału (funduszy), w szczególności, gdy proces ten musi być przeprowadzony szybko lub w okresie niesprzyjających warunków rynkowych

W ramach ryzyka kapitałowego wyróżnia się jako jego element ryzyko dźwigni finansowej:

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej - jest to ryzyko wynikające z podatności Banku na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących plan biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów. Bank przyjmuje założenie, iż ryzyko nadmiernej dźwigni stanowi element ryzyka kapitałowego i jest zarządzane w ramach tego obszaru zarządzania ryzykiem z uwagi na bezpośrednie powiązanie poziomu ryzyka (skali działalności Banku wyrażone aktywami i zobowiązaniami pozabilansowymi) z poziomem i strukturą posiadanych kapitałów Tier I.

Ryzyko modeli - oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść Bank, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli; Bank nie stosuje żadnych modeli, stosuje metody określone w regulacja KNF.

Ryzyko rezydualne - jest to ryzyko związane ze stosowaniem przez Bank technik redukcji ryzyka kredytowego (form zabezpieczeń), które mogą być mniej efektywne niż oczekiwano w momencie ich przyjmowania;

Ryzyko utraty reputacji - jest to obecne lub przewidywane ryzyko dla przychodów i kapitału, wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, akcjonariuszy / udziałowców lub regulatorów;

Ryzyko braku zgodności - ryzyko związane z brakiem zgodności aktów normatywnych Banku z przepisami prawa, przestrzeganie przepisów prawa oraz regulacji wewnętrznych, a także przestrzeganie przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Powyższa lista ryzyk nie ma charakteru zamkniętego, podlega weryfikacji w ramach przeglądu i identyfikacji ryzyk występujących w działalności Banku oraz oceny kapitału wewnętrznego.

Opis procesów raportowania i pomiaru ryzyka zawierają Instrukcje/ Zasady zarządzania poszczególnymi ww. ryzykami. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego zawiera Instrukcja sporządzania informacji zarządczej.

Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku zawiera opublikowana na stronie internetowej Banku Polityka przestrzegania zasad ładu korporacyjnego.

2.4 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością wystąpienia strat finansowych, spowodowanych nie wywiązywaniem się kontrahenta Banku z zobowiązań wynikających z warunków umowy. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku. Ryzyko kredytowe obejmuje w Banku ryzyko kontrahenta, ryzyko koncentracji, ryzyko rezydualne oraz ryzyko wynikające z detalicznych i zabezpieczonych hipotecznie ekspozycji kredytowych.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku, jest zwiększenie bezpieczeństwa działalności kredytowej, rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych, poprzez zapewnienie właściwej jakości oceny ryzyka kredytowego i efektywności podejmowania decyzji kredytowych, jak również skutecznego procesu monitorowania zaangażowania kredytowego wobec pojedynczego klienta oraz całego portfela kredytowego Banku. Nadrzędnym celem w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymanie stabilnego, zrównoważonego i zdywersyfikowanego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego, równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

2.4.1. Zarządzanie ryzykiem kredytowym

Zarządzanie ryzykiem kredytowym to proces ciągły, opierający się na okresowo weryfikowanych zasadach, których przestrzeganie umożliwić ma zminimalizowanie zagrożeń występujących w działalności kredytowej, co można osiągnąć dzięki podejmowaniu odpowiednich działań zabezpieczających w dwóch podstawowych obszarach: ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela kredytowego. Bank dąży do ograniczenia ryzyka kredytowego oraz ryzyka koncentracji wyznaczając limity rozwoju akcji kredytowej. Ustalone limity kredytowe zostały dotrzymane.

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym główną rolę pełnią:

- 1) Prezes Zarządu - odpowiedzialny za nadzorowanie obszaru ryzyka kredytowego,

- 2) Komitet Kredytowy - opiniuje propozycje transakcji kredytowych, zgodnie z kompetencjami,
 - 3) Komórka monitorująca ryzyko - tj.: Stanowisko ds. ryzyk bankowych. Opracowuje projekty regulacji obejmujących zasady zarządzania ryzykiem kredytowym, propozycje wysokości limitów ograniczających ryzyko kredytowe, dokonuje pomiaru, monitorowania i oceny ryzyka kredytowego w Banku oraz sporządza informację zarządczą w tym zakresie,
 - 4) Komórka zarządzająca (Stanowisko kredytów i wierzytelności trudnych) - odpowiada za:
 - a) poprawność dokonanej analizy zdolności kredytowej i wydanie odpowiedniej propozycji decyzji kredytowej,
 - b) proces monitoringu ekspozycji kredytowych,
 - c) ocenę zabezpieczeń i propozycję klasyfikacji ekspozycji kredytowych,
 - d) badanie terminowości spłaty kredytu oraz ocenę sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy.
 - 5) Zespół Analiz Kredytowych i Monitoringu- Współpracuje ze stanowiskiem ds. ryzyk bankowych w zakresie projektowania polityki kredytowej Banku oraz ustalania limitów związanych z działalnością kredytową, bierze udział w tworzeniu regulacji wewnętrznych w zakresie ryzyka kredytowego, dokonuje weryfikacji kredytowej pod kątem kompletności, poprawności i wiarygodności oraz dokonuje oceny zdolności kredytowej oraz proponowanych i adekwatności zabezpieczeń
 - 6) Stanowisko kontroli wewnętrznej - przeprowadza testowanie przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych na podstawie obowiązującej w Banku matrycy funkcji kontroli oraz wynikającego z niej planu testów.
 - 7) Audyt wewnętrzny - kontroluje i ocenia sprawność działania systemu zarządzania ryzykiem kredytowym. Audyt wewnętrzny w Banku przeprowadza Departament Audytu Spółdzielni Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
 - 8) Pozostali pracownicy Banku - uczestnicy procesu kredytowania - zobowiązani do przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem kredytowym.
- Proces zarządzania ryzykiem kredytowym z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych w Banku obejmuje:
- identyfikację czynników ryzyka kredytowego,
 - ocenę oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka kredytowego (limity),
 - monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka,
 - wdrażanie technik redukcji ryzyka,

- zarządzanie ryzykiem rezydualnym,
- wyliczenie wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego,
- kontrolę zarządzania ryzykiem kredytowym.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym zarówno w odniesieniu do pojedynczej transakcji jak i do całego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego, Bank prowadzi poprzez:

- 1) dywersyfikację oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- 2) monitorowanie i raportowanie jakości portfela,
- 3) monitorowanie i raportowanie adekwatności dokonywanych odpisów i wielkości tworzonych rezerw na należności zagrożone,
- 4) analizę migracji ekspozycji pomiędzy poszczególnymi kategoriami ryzyka,
- 5) monitorowanie ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- 6) monitorowanie kredytów udzielanych podmiotom i osobom, o których mowa w art. 79 ustawy Prawo bankowe,
- 7) realizację przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych, polegających w szczególności na:
 - a) organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych,
 - b) prawidłowym przepływie informacji,
 - c) odpowiednim doborze i szkoleniu kadr,
 - d) nadzorze nad działalnością kredytową.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym pojedynczej transakcji / kredytobiorcy Bank prowadzi poprzez:

- stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy,
- bieżący monitoring kredytowy wszystkich ekspozycji,
- przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych,
- windykację i nadzór nad kredytami zagrożonymi,
- kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą. Mając na celu zapewnienie bezpiecznej działalności Banku, Bank zarządza ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych poprzez stałe monitorowanie portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem procedur zapewniających spełnienie wymogów przepisów wewnętrznych Banku i przepisów prawa powszechnego.

W okresach miesięcznych w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka kredytowego:

1. Test warunków skrajnych ryzyka należności normalnych i pod obserwacją z tytułu kredytów i pożyczek.
2. Test warunków skrajnych dotyczący koncentracji dużych zaangażowań.
3. Test warunków skrajnych dotyczący koncentracji branżowej.
4. Test warunków skrajnych dotyczący ryzyka instrumentów finansowych.
5. Test warunków skrajnych dotyczący detalicznych ekspozycji kredytowych
6. Test warunków skrajnych-scenariuszowy dotyczący ryzyka kredytowego.
7. Test warunków skrajnych – scenariuszowy dotyczący ryzyka koncentracji.
8. Test warunków skrajnych dotyczący koncentracji zabezpieczeń otrzymanych.
9. Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący koncentracji branżowej.
10. Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący koncentracji dużych zaangażowań.
11. Odwrócony test warunków skrajnych dotyczący zabezpieczeń otrzymanych.

Przeprowadzone testy warunków skrajnych uwidaczniają, iż sytuacja Banku pod względem ryzyka kredytowego, ryzyka koncentracji, jak również ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych jest dobra i Bank spełniałby minimalny limit dotyczący łącznego współczynnika kapitałowego na zakładanym 13,5% limicie nadzorczym.

W okresach półrocznych przeprowadzany jest test warunków skrajnych dotyczący detalicznych ekspozycji kredytowych. Test warunków skrajnych detalicznych ekspozycji kredytowych dokonywany jest na próbie 10 największych kredytów detalicznych. Z testu wyłączone są ekspozycje w ROR, oraz ekspozycje zagrożone. Test warunków skrajnych obejmuje wpływ ryzyka zmiennych stóp procentowych na jakość portfela detalicznych ekspozycji kredytowych, przy założeniu wzrostu poziomu stóp procentowych o 200 punktów bazowych oraz utrzymanie takiego wzrostu przez okres 12 miesięcy.

W okresach rocznych przeprowadzane są następujące testy:

1. Test warunków skrajnych dotyczący ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie określający wpływ na jakość portfela EKZH wzrostu oprocentowania o 400 pb., oraz określający adekwatność przyjętego przez Bank maksymalnego poziomu wskaźnika LtV.

Test warunków skrajnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie dokonywany jest na próbie 10 największych kredytach zabezpieczonych hipotecznie z wyłączeniem ekspozycji w ROR oraz rachunkach bieżących, oraz ekspozycji zagrożonych.

Test warunków skrajnych obejmuje wpływ ryzyka zmiennych stóp procentowych na jakość

portfela ekspozycji kredytowych i nieruchomości stanowiących zabezpieczenie, przy założeniu wzrostu poziomu stóp procentowych o 400 punktów bazowych oraz utrzymaniu takiego wzrostu przez okres 12 miesięcy.

2. Test warunków skrajnych dotyczący ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie określający adekwatność przyjętego przez bank maksymalnego poziomu wskaźnika Dtl przy wzroście oprocentowania o 400 pb.

Test warunków skrajnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie dokonywany jest na próbie 10 największych kredytów zabezpieczonych hipotecznie. Z testu wyłączone są ekspozycje w ROR, oraz ekspozycje zagrożone.

Test warunków skrajnych obejmuje wpływ ryzyka zmiennych stóp procentowych na jakość portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w odniesieniu do przyjętego w Banku wskaźnika Dtl, przy założeniu wzrostu poziomu stóp procentowych o 400 punktów bazowych oraz utrzymaniu takiego wzrostu przez okres 12 miesięcy.

3. Test warunków skrajnych obejmuje wpływ obniżenia cen na rynku nieruchomości o 20 % na utratę lub znaczące obniżenie wartości zabezpieczeń ekspozycji kredytowych,

Struktura ekspozycji na ryzyko kredytowe według sektorów na 31.12.2019 roku kształtowała się następująco:

- o Należności od podmiotów sektora niefinansowego: 61,3%, (95 237 tys. zł),
- o Należności od podmiotów sektora finansowego: 29,6%, (45 934 tys. zł),
- o Należności od sektora rządowego i samorządowego: 9,1%. (14 180 tys. zł).

Struktura ekspozycji na ryzyko kredytowe od podmiotów sektora niefinansowego na dzień 31.12.2019 roku kształtowała się następująco:

- o Należności od rolników indywidualnych: 53,6%, (51 047 tys. zł),
- o Należności od osób prywatnych: 12,1%, (11 476 tys. zł),
- o Należności od przeds. i sp. prywatnych oraz spółdzielni: 20,6%, (19 593 tys. zł),
- o Należności od przedsiębiorstw indywidualnych: 13,6%, (12 967 tys. zł),
- o Należności od przeds. i sp. państwowych: 0,0%, (0 tys. zł),
- o Należności od inst. niekom. dział. na rzecz gosp. domowych: 0,2%. (154 tys. zł).

2.4.2. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości

Należności przeterminowane rozumiane są jako niespłacone w określonych w umowie terminach kwoty odsetek lub rat kapitałowych. Należnościami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi

w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości. Rezerwy na ryzyko kredytowe zwane „rezerwami celowymi” tworzone są na ekspozycje kredytowe zaklasyfikowane do kategorii normalne dla kredytów i pożyczek detalicznych, kategorii pod obserwacją oraz grupy kredytów „zagrożone”, tj. poniżej standardu, wątpliwe i stracone. Rezerwy celowe w 2019 r. tworzone były na zasadach zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z późniejszymi zmianami oraz wewnętrzną procedurą Banku zgodną z rozporządzeniem.

Bank dokonuje klasyfikacji oraz tworzy rezerwy celowe biorąc pod uwagę:

- kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek (dla ekspozycji kredytowych wobec Skarbu Państwa i kredytów detalicznych);
- dwa niezależne kryteria dla pozostałych kredytów:
 - ^ kryterium terminowości spłaty kapitału lub odsetek,
 - ^ kryterium sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

Rezerwy celowe tworzy się w ciężar kosztów. Wysokość tworzonych rezerw związana jest bezpośrednio z kategorią ryzyka, do której została zaklasyfikowana ekspozycja oraz z jakością przyjętych zabezpieczeń prawnych ekspozycji. Na pokrycie ryzyka związanego z działalnością kredytową, Bank dokonuje odpisów na rezerwy celowe, tworzone w ścisłej korelacji z rozpoznanym ryzykiem, tj. na pokrycie straty związanej z określonymi należnościami lub ich grupami w oparciu o ocenę możliwości jej wystąpienia.

Według stanu na dzień 31.12.2019 roku rezerwy celowe i odpisy aktualizujące na odsetki wyniosły 2 414 tys. zł. z tego rezerwy celowe i odpisy aktualizujące na należności w sytuacji normalnej i pod obserwacją ukształtowały się na poziomie 43 tys. zł., natomiast rezerwy celowe i odpisy aktualizacyjne na kredyty zagrożone wyniosły 2 370 tys. zł. Bank stosuje pomniejszenia postawy tworzenia rezerw celowych, określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008r z późn.zm. w stosunku do jednego kredytobiorcy zakwalifikowanego do kategorii stracone w kwocie 203 tys. zł. co stanowi 8,42% rezerw i odpisów utworzonych w tej kategorii.

Wyszczególnienie	Dane 31.12.2018r.	Dane 31.12.2019r.
Kredyty wg wartości nominalnej	96 038	108 590
- w sytuacji normalnej	93 327	106 326
- pod obserwacją	299	217
- zagrożone, w tym:	2 412	2 047
poniżej standardu	667	308
Wątpliwe	305	0,00
Stracone	1 440	1 739
udział kredytów zagrożonych w portfelu	2,51%	1,89%

2.4.3. Ujawniane informacje w zakresie technik redukcji ryzyka kredytowego.

Bank stosuje następujące techniki ograniczania ryzyka kredytowego:

1. Pomniejszanie podstawy tworzenia rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw celowych na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank przyjmuje zabezpieczenia zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie.

2. Pomniejszanie wag ryzyka przypisywanych ekspozycjom kredytowym zabezpieczonym hipotecznie na nieruchomości mieszkalnej w rachunku wymogów kapitałowych na podstawie Rozporządzenia 575/2013 UE.

Bank zarządza ryzykiem związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, zgodnie z Zasadami identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka ekspozycji kredytowym zabezpieczonych hipotecznie w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie.

3. Techniki redukcji ryzyka kredytowego - zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE - procedurę wyznaczania wymogu kapitałowego z tytułu technik redukcji ryzyka kredytowego w Banku opisuje Procedura szacowania kapitału wewnętrznego oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie.
4. W celu ograniczania skutków ryzyka kredytowego Bank przyjmuje zabezpieczenia. Przyjmowane zabezpieczenia powinny spełniać kryteria płynności, wartości oraz dostępu

i możliwości ich kontroli, zgodnie z obowiązującą w Banku:

- Instrukcją prawnych form zabezpieczenia wierzytelności w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie

- Instrukcją monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie

5. Wartość przyjmowanych zabezpieczeń powinna zapewnić odpowiedni poziom wskaźnika LtV przez cały okres kredytowania.
6. Bank stale monitoruje zmiany na rynku typowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.
7. Bank preferuje zabezpieczenia zwrotności kredytów, które pozwalają na:
 - a. skuteczną egzekucję należności w przypadku braku spłaty kredytów,
 - b. pomniejszenie podstawy tworzenia rezerw celowych,
 - c. przypisanie niższych wag ryzyka ekspozycjom kredytowym w rachunku wymogu kapitałowego.

Struktura zabezpieczeń prawnych otrzymanych ukształtowała się na 31.12.2019r następująco:

○ Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej:	8,4%, (9 155 tys. zł),
○ Hipoteka pozostała:	62,3%, (67 736 tys. zł),
○ Poręczenie według prawa cywilnego:	3,0%, (3 213 tys. zł),
○ Przelew (cesja) wierzytelności:	0,1%, (55 tys. zł),
○ Przewłaszczenie na zabezpieczenie:	1,9%, (2 016 tys. zł),
○ Weksel własny i poręczenie wekslowe(awal):	22,5%, (24 401 tys. zł),
○ Zastaw rejestrowy:	1,3%, (1 461 tys. zł),
○ Pozostałe zabezpieczenia:	0,5%. (554 tys. zł).

2.4.4. Informacja o koncentracji ryzyka kredytowego w zakresie zastosowanych instrumentów ograniczania ryzyka

Bank zarządza ryzykiem koncentracji zaangażowań zarówno na poziomie jednostkowym, jak i całego portfela aktywów. W odniesieniu do portfela kredytowego Bank stosuje i monitoruje limity zaangażowania, w szczególności w odniesieniu do grupy klientów, produktów i zabezpieczeń.

Limity koncentracji zaangażowań wynikające z przepisów nadrzędnych – wykorzystanie wg stanu na dzień 31.12.2019r

OPIS LIMITU	LIMITY WEWNĘTRZNE BANKU	LIMITY WEWNĘTRZNE BANKU stan na 31.12.2019r.	Wykorzystanie 31.12.2019 rok
Limity wynikające z art. 79 Prawa bankowego i Rozporządzenia CRR			
Limit - Dla dużych ekspozycji zaangażowań Banku wobec jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie równe lub przekraczające 10% kapitału uznanego Banku.	max 300 % kapitału uznanego	247,28%	82%
Zaangażowanie wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego, lub grupy podmiotów powiązanych organizacyjnie lub kapitałowo, składającej się co najmniej z jednego banku, z wyłączeniem zaangażowań w Banku Zrzeszającym(art. 395 ust 1 Rozporządzenia CRR)	max 40% kapitału uznanego	0%	0%
Suma wierzytelności banku, udzielonych przez bank zobowiązań pozabilansowych oraz posiadanych przez bank bezpośrednio lub pośrednio akcji lub udziałów w innym podmiocie, wniesionych dopłat w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub też wkładów albo sum komandytowych - w zależności od tego, która z tych kwot jest większa - w spółce komandytowej lub komandytowo-akcyjnej (zaangażowanie), obciążonych ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (art.395 Rozporządzenie CRR)	max 25% kapitału uznanego	24,32%	97,28%
Zaangażowanie wobec jednej jednostki samorządu terytorialnego - 20% zaangażowania wobec jednostki samorządu terytorialnego	max 25% kapitału uznanego	7,67%	30,69%
Limit - Suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń i innych zobowiązań pozabilansowych udzielonych Członkom Zarządu albo Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku oraz podmiotom powiązanych z nimi kapitałowo lub organizacyjnie (art.79a ust. 4 pkt 1 i art. 79c ustawy Prawo bankowe)	max 24% kapitału podstawowego	4,10%	17,08%

2.4.5. Zarządzanie ekspozycjami zagrożonymi (nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi)

Jako ekspozycję nieobsługiwaną należy rozumieć ekspozycję, która spełnia dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnej ekspozycji o ponad 90 dni;
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Dodatkowo ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, zgodnie z art. 178 CRR oraz ekspozycje ze stwierdzoną utratą wartości (należności zagrożone) powinny być zawsze uznawane za ekspozycje nieobsługiwane.

Ekspozycje restrukturyzowane *to takie* ekspozycje, wobec których podejmowane są działania w celu przywróceniu kredytobiorcy statusu umożliwiającego trwałe spłacanie zobowiązań.

Dokument EBA z 31 października 2018 r. pt. „Wytyczne dotyczące zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi” nakłada na instytucje finansowe

stosowanie właściwych praktyk zarządzania tymi ekspozycjami. Wytyczne mają zastosowanie od dnia 30 czerwca 2019 r.

Zasady zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi obejmują następujące obszary merytoryczne:

- a) opracowanie strategii działania,
- b) zarządzanie i działanie w ramach przyjętej strategii,
- c) procesy restrukturyzacji,
- d) wycenę zabezpieczeń,
- e) utratę wartości ekspozycji i tworzenie rezerw celowych i odpisów aktualizacyjnych

Na podstawie „Wytycznych dotyczących ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobsługiwanymi i restrukturyzowanymi” banki zobowiązane są od 31 grudnia 2019 r. do opracowywania i ujawniania czterech raportów, prezentujących zbiorcze dane raz w roku, przedstawiających:

- a) jakość kredytową ekspozycji restrukturyzowanych, z podziałem na obsługiwane i nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane, utratę ich wartości oraz zabezpieczenia, według załącznika nr 3 do „Zasad identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych” (załącznik nr 1 Wytycznych EBA/GL/2018/10),
- b) jakość kredytową ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania, według załącznika nr 4 do „Zasad identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych” (załącznik nr 3 Wytycznych EBA/GL/2018/10),
- c) ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy, według załącznika nr 5 do „Zasad identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych” (załącznik nr 4 Wytycznych EBA/GL/2018/10),
- d) zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne, z podziałem na rodzaje przejętych aktywów, według załącznika nr 6 do „Zasad identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka koncentracji oraz ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych” (załącznik nr 9 Wytycznych EBA/GL/2018/10).

Raporty te banki opracowują dla celów informacji zarządczej i ujawniania. Powinny być ujawniane w terminie publikacji sprawozdania finansowego. Bank ujawnia formularze w

zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych w formie załączników do niniejszego opracowania.

Rozpoznanie ekspozycji zagrożonych przeprowadza się według obowiązujących w Banku Spółdzielczym zasad monitorowania portfela kredytowego, które szczegółowo zostały określone w dokumencie „Jednolite zasady klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS”.

2.5. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest definiowane jako zagrożenie utraty zdolności do terminowego wywiązywania się z bieżących i przyszłych zobowiązań, a w konsekwencji poniesienia dodatkowych kosztów, związanych z koniecznością zaciągnięcia zobowiązań lub sprzedażą aktywów na niekorzystnych warunkach w związku z ryzykiem płynności rynku (produktu).

Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania, w szczególności depozytów osób fizycznych oraz utrzymanie bezpiecznego poziomu wszystkich wskaźników płynnościowych (w tym w szczególności nadzorczych miar płynności, wynikających z Uchwały nr 386/2008 KNF.) Stabilność pozyskiwanych środków i systematyczny wzrost kwoty osadu na depozytach są szczególnie istotne dla finansowania długoterminowych należności Banku.

Celem polityki Banku w zakresie utrzymania płynności jest zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej oraz określenie rozwiązań (planów awaryjnych) umożliwiających jej przetrwanie. Tak przyjęty cel sprowadza zagadnienia płynności do obszaru stabilności źródeł finansowania Banku oraz możliwości upłynnienia posiadanych aktywów w dowolnym momencie, bez istotnej utraty ich wartości.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności Bank dąży do rozwoju bazy depozytowej w powiązaniu z rozwojem bazy kredytowej. W celi zarządzania płynnością Bank wykorzystuje wskaźniki do wyliczania płynności finansowej oraz lukę płynności.

W związku z powyższym, celem zarządzania ryzykiem płynności jest także kształtowanie struktury bilansu Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz potrzeby mogące się pojawić w wyniku zmian na rynku pieniężnym lub zachowań klientów.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem płynności Bank prowadzi monitoring i pomiar płynności finansowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami tj. poprzez:

- codzienną analizę wpływów i wypływów środków z rachunku bieżącego Banku w BPS S.A.
- codzienne monitorowanie poziomu aktywów płynnych,
- codzienne wyznaczanie i monitorowanie nadzorczych norm płynności,
- kontrolę przestrzegania stanów gotówki w kasach Banku w ramach potrzeb, dokonując zasileń, bądź odprowadzeń nadmiaru gotówki,
- analizę źródeł finansowania działalności Banku,
- analizę zaangażowania środków oraz aktywa płynne,
- analizę stopnia zrywalności depozytów terminowych i wcześniejszych spłat kredytów,
- analizę największych deponentów oraz depozytów osób wewnętrznych,
- analizę stabilności bazy depozytowej,
- analizę wskaźnikową ryzyka płynności,

Analizy i wnioski dotyczące ryzyka płynności są przedmiotem obrad na posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Bank oblicza wskaźniki płynności krótkoterminowej (LCR - Liquidity Coverage Ratio), stabilnego finansowania (NSFR - Net Stable Funding Ratio) oraz dźwigni finansowej (Leverage Ratio) dotyczące ryzyka płynności określone w Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.

W okresach miesięcznych w Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności:

1. Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
2. Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności.
3. Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku.
4. Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem.
5. Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków.
6. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości

portfela kredytowego.

7. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego.

8. Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych.

Przeprowadzone scenariuszowe testy warunków skrajnych nie wykazały zagrożeń płynności Banku. O wynikach testów informowany był Zarząd Banku oraz Rada Nadzorcza. Bank działając jako instytucja społecznego zaufania, był przygotowany do przewyciężenia każdej z możliwych przyczyn powstania ryzyka utraty płynności. Plany awaryjne opracowane zostały na wypadek, gdyby rozwiązania normalnie stosowane w bieżącym zarządzaniu płynnością okazałyby się bezskuteczne. Szczegółowy wykaz podejmowanych działań w sytuacji awaryjnej zostały zawarte w „Zasadach zarządzania ryzykiem płynności i finansowania w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie”.

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy.

Zarząd Banku raz w miesiącu otrzymuje raport w zakresie ryzyka płynności oraz raport z przestrzegania limitów i w oparciu o powyższe dokonuje oceny ryzyka płynności.

Rada Nadzorcza Banku otrzymuje kwartalną syntetyczną informację w zakresie ryzyka płynności oraz pełny raport z przestrzegania limitów wg stanu na ostatni dzień kwartału i w oparciu o nie dokonuje analizy i oceny ryzyka płynności. Z informacjami powyższymi Rada Nadzorcza zostaje zapoznana na pierwszym posiedzeniu po zakończeniu kwartału.

Ocena skuteczności stosowanych metod zarządzania ryzykiem płynności przeprowadzana jest w ramach rocznej weryfikacji regulacji wewnętrznych.

Według stanu na dzień 31.12.2019 roku struktura podmiotowa zobowiązań Banku kształtowała się na następującym poziomie:

- Zobowiązania wobec Banku Centralnego – 0,0% - (0 tys. zł)
- Zobowiązania wobec podmiotów sektora finansowego – 0,0% - (0 tys. zł)
- Zobowiązania wobec pozostałych podmiotów sektora finansowego – 0,0% - (0 tys. zł)
- Podmioty gospodarcze – 2,9% - (5 102 tys. zł)
- Gospodarstwa domowe – 85,8% - (151 559 tys. zł)
- Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych - 4,8% - (8 495 tys. zł)
- Podmioty sektora rządowego i samorządowego - 6,5% - (11 498 tys. zł)

Na dzień 31.12.2019r. wszystkie obowiązujące w Banku limity w zakresie ryzyka płynności były zachowane: zarówno limity wewnętrzne, jak i nadzorcze miary płynności.

Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności - określa Instrukcja Sporządzania Informacji Zarządczej.

Na dzień 31.12.2019 roku nadzorcze miary płynności kształtowały się na następującym poziomie:

Kalkulacja nadzorczych miar płynności

AKTYWA		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	60 149	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	15 472	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na rynku hurtowym	4 112	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	105 967	
A5	Aktywa niepłynne	7 657	
A6	Aktywa ogółem	193 357	
PASYWA		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tyt. Ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	14 536	
Miary płynności		Wartość nominalna	Wartość
M1	Współczynnik udziału (A1-A2)/A6	0,20	0,39
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi (B1/A5)	1,00	1,90

Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności finansowej obejmujący scenariusze analizy zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne, zarówno w przypadku kryzysu płynności wewnątrz Banku, jak i w całym sektorze bankowym. W Banku prowadzony jest monitoring kształtowania się czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności, będących przesłanką do uruchomienia planu awaryjnego. Plany awaryjne zawarte są załączniku nr 2 do Polityki zarządzania ryzykiem płynności tj. Zasadach identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka płynności.

2.5.1. Wskaźnik dźwigni kapitałowej

Dźwignia finansowa oznacza względną - w stosunku do funduszy własnych - wielkość posiadanej przez Bank całkowitej kwoty ekspozycji z tytułu aktywów, zobowiązań pozabilansowych oraz zobowiązań warunkowych dotyczących płatności lub dostawy lub dostarczenia zabezpieczenia, z uwzględnieniem zobowiązań z tytułu otrzymanych środków finansowych, zaciągniętych zobowiązań, umów dotyczących instrumentów pochodnych lub umów z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, lecz z wyjątkiem zobowiązań, które można wyegzekwować wyłącznie w przypadku likwidacji Banku.

Wskaźnik dźwigni finansowej - Leverage Ratio jest obliczany na podstawie niniejszych zasad.

1. Całkowita kwota ekspozycji wyliczona zgodnie z art. 429 Rozporządzenia obejmuje w szczególności następujące elementy:
 - a) transakcje finansowania papierów wartościowych,
 - b) instrumenty pochodne,
 - c) niewykorzystane zobowiązania kredytowe, które można w każdym momencie bezwarunkowo anulować bez uprzedzenia,
 - d) pozycje pozabilansowe związane z finansowaniem handlu o średnim/niskim ryzyku,
 - e) pozycje pozabilansowe o średnim ryzyku związane z finansowaniem handlu i pozycje pozabilansowe związane z oficjalnie wspieranym finansowaniem eksportu,
 - f) inne pozycje pozabilansowe,
 - g) pozostałe aktywa.
2. Kwoty ekspozycji liczone są zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu.

Wartość wskaźnika dźwigni finansowej według stanu na 31.12.2019r.

Wyszczególnienie	Wartość
Kapitał T1:	14 536
Razem wartość ekspozycji (aktywa bilansowe i pozabilansowe)	197 553
Wskaźnik dźwigni	7,36 %

2.6. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na aktualny i przyszły wynik finansowy Banku oraz jego kapitał, wynikający z wrażliwości stawek oprocentowania aktywów i pasywów Banku na zmianę rynkowych stóp procentowych, którego źródłem są:

- a) ryzyko niedopasowania – ryzyko wynikające ze struktury terminowej pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, którego źródłem są różnice w czasie dostosowania oprocentowania tych pozycji, obejmujące zmiany w strukturze terminowej stóp procentowych występujące w sposób spójny na krzywej dochodowości (ryzyko równoległe)

lub w sposób zróżnicowany w poszczególnych okresach (ryzyko nierównoległe),

b) ryzyko bazowe – ryzyko wynikające z wpływu względnych zmian stóp procentowych na pozycje wrażliwe na zmiany stóp procentowych, które mają podobne okresy zapadalności, ale są wyceniane według różnych indeksów stóp procentowych; ryzyko to wynika z niedoskonałej korelacji w dostosowaniu stóp procentowych uzyskiwanych i płaconych od różnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, które w innym przypadku miałyby podobne cechy w zakresie zmian oprocentowania,

c) ryzyko opcji klienta – ryzyko wynikające z opcji (wbudowanych i jawnych) w przypadku, gdy bank lub jego klient może zmienić poziom i terminy przepływów pieniężnych; w szczególności to ryzyko wynikające z:

- pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w przypadku gdy posiadacz prawie na pewno skorzysta z opcji, o ile leży to w jego interesie finansowym (wbudowane lub jawne opcje automatyczne) – np. kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem pozostałej części kredytu lub zmiany charakteru oprocentowania (stałe/zmienne).

- domyślnie wbudowanej elastyczności lub w ramach terminów dla pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w związku z czym zmiany stóp procentowych mogą wpływać na zmianę zachowania klienta (wbudowane ryzyko opcji behawioralnej klienta), np. różnego typu depozyty bez oznaczonego terminu wymagalności, pozwalające deponentom wycofać swoje środki w dowolnym momencie, w tym bez żadnych kar.

Celem Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz minimalizacja negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania,
- analiza ryzyka bazowego i ryzyka opcji klienta,
- symulacja wpływu zmian stóp rynkowych i podstawowych NBP na wynik odsetkowy Banku przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,
- analiza testów warunków skrajnych przy określonej strukturze aktywów i pasywów wrażliwych,
- analiza rozpiętości odsetkowej,
- miara wartości ekonomicznej kapitału.

Według stanu na dzień 31.12.2019 r. wpływ spadku lub wzrostu stóp procentowych na wynik finansowy przedstawia poniższa tabela:

Zmiana wyniku odsetkowego przy zmianie stóp procentowych

Zmiana wyniku odsetkowego na skutek równoległych zmian rynkowych stóp procentowych (dane w tys. zł.)		
Zmiana oprocentowania	Wzrost oproc.	Spadek oproc.
0,25 pp.	123,72	-326,81
0,5 pp.	247,44	-653,62
1,0 pp.	494,88	-1 307,24
2,0 pp.	989,76	-2 614,48
3,0 pp	1 484,64	-3 921,73

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów. Pomiar ryzyka odbywa się w cyklach miesięcznych i jest prezentowany miesięcznie na posiedzeniach Zarządu Banku, oraz kwartalnie na posiedzeniach Rady Nadzorczej. W zależności od otrzymanych wyników analiz Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej.

Wewnętrzne regulacje Banku, dotyczące zarządzania ryzykiem stopy procentowej, uwzględniają kluczowe zagadnienia zawarte w rekomendacjach Komisji Nadzoru Finansowego. W celu ograniczenia ryzyka stopy procentowej w Banku stosuje się limity wprowadzone Uchwałą nr 27/2019 Zarządu Banku z dnia 09.04.2019 roku oraz Uchwałą nr 9/2019 Rady Nadzorczej z dnia 09.04.2019 roku. Wszystkie limity związane z ryzykiem stopy procentowej monitorowane są przez Stanowisko ds. Ryzyk Bankowych. W przypadku wystąpienia zagrożenia przekroczenia limitu lub niedotrzymania poziomu limitu, fakt ten jest prezentowany w raportach, zawierających analizę przyczyn, które spowodowały jego wystąpienie oraz rekomendację dla Zarządu Banku w celu wyeliminowania zagrożenia lub przekroczenia limitu.

2.7. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to możliwość poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, w tym systemów informatycznych, strat wynikających

z przyczyn zewnętrznych. Ryzyko operacyjne przejawia się lub może się przejawiać w postaci zdarzeń ryzyka operacyjnego.

System zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku Spółdzielczego w Szczuczynie został dostosowany do postanowień Rekomendacji M Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 30 czerwca 2013 roku, Rekomendacji D Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 8 stycznia 2013 roku, Rozporządzenia 575/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 26 czerwca 2013 roku, co w szczególności przejawia się jasnym określeniem kompetencji i zadań w zakresie nadzorowania i kontroli systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jak również w zakresie realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje identyfikację, pomiar, monitorowanie, ocenę, raportowanie oraz redukovanie tego ryzyka i jest realizowany w sposób ciągły.

Ryzyko operacyjne jest identyfikowane jako straty rzeczywiste poprzez rejestrację zdarzeń operacyjnych oraz jako straty potencjalne poprzez samoocenę ryzyka. Na podstawie sporządzanej mapy ryzyka operacyjnego są określone poziomy częstotliwości i materialnej istotności (generowanych kosztów) zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami zarządzania ryzykiem operacyjnym Bank Spółdzielczy w Szczuczynie realizuje zarządzanie ryzykiem operacyjnym, bazujące na identyfikacji, analizie i ocenie ryzyka oraz podejmowaniu działań profilaktycznych i redukujących ryzyko. W Banku przeprowadzane są testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka operacyjnego oraz testy ciągłości działania.

Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2019r. wynosił 909 tys. zł. Bank bada czy kapitał alokowany w ramach metody wskaźnika bazowego jest wystarczający na pokrycie ponoszonego ryzyka.

Identyfikacja i monitorowanie ryzyka odbywa się poprzez analizę zdarzeń zarejestrowanych i sklasyfikowanych do grupy ryzyka operacyjnego oraz ich wpływu na potencjalne straty finansowe, jak i niefinansowe.

Dla ryzyka operacyjnego w ramach procesu ICAAP Bank bada i ocenia koszty oraz potencjalne koszty z tytułu zdarzeń (incydentów) w ramach ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy.

Stanowisko ds. ryzyk bankowych odpowiedzialne jest za monitorowanie poziomu ryzyka operacyjnego i stwierdza, że zaistniałe zarejestrowane zdarzenia nie miały istotnego wpływu na działalność Banku i jego wynik finansowy. Nie wystąpiły przesłanki alokacji

dotatkowego kapitału wewnętrznego w ramach procesu ICAAP. Zdarzenia ryzyka operacyjnego, które wystąpiły w 2019 r. nie miały istotnego wpływu oraz nie zagrażały bezpieczeństwu działalności Banku Spółdzielczego w Szczuczynie.

System raportowania poziomu ryzyka operacyjnego obejmuje informację kwartalną dla Zarządu i Rady Nadzorczej na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne. Informacja dla Zarządu i Rady Nadzorczej zawiera analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych, syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwo jego wystąpienia w przyszłości, przewidywanych skutków oraz metod i skuteczności zarządzania ryzykiem. Suma poniesionych strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego w 2019r. stanowiła kwotę 66 tys. zł.

Zestawienie kosztów zdarzeń ryzyka operacyjnego

Rodzaj zdarzenia	2018 rok	2019rok
Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	1	13
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	18	10
Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	47	8
Suma	66	31

(dane w tys. zł.)

W 2019 roku zarejestrowano 480 zdarzeń ryzyka operacyjnego. Łączny koszt zarejestrowanych zdarzeń wyniósł 66 tys. zł., co w odniesieniu do funduszy własnych na koniec grudnia 2019r., tj. kwoty 14 536 tys. zł., stanowiło 0,21% i na tej podstawie można stwierdzić, że występujące w Banku ryzyko operacyjne jest na niskim poziomie.

2.8. Ekspozycja na ryzyko rynkowe

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem walutowym jest dążenie do pełnego zaspokojenia potrzeb klientów w zakresie obsługi dewizowej, stałe zwiększenie obrotu dewizowego przy stałym wzroście przychodów z tytułu wymiany utrzymując całkowitą pozycję walutową na poziomie nie powodującym konieczności utrzymania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. Limity na pozycje walutowe

indywidualne i pozycję całkowitą wyznaczone przez Zarząd, nie zostały przekroczone.

Bank wyznacza wymóg na ryzyko walutowe w portfelu bankowym metodą porównania pozycji walutowej całkowitej do funduszy własnych. Wymóg wyliczany jest zgodnie z art. 351 Rozporządzenia. Wymóg na ryzyko walutowe stanowi 8% pozycji walutowej całkowitej, jeżeli pozycja walutowa przewyższa 2% funduszy własnych Banku.

Na dzień 31.12.2019 r. całkowita pozycja walutowa wyniosła 180 tys. zł. Z uwagi na fakt, że kwota ta nie przekroczyła 2% funduszy własnych Banku, nie powstał obowiązek tworzenia wymogu kapitałowego. Ryzyko rozliczenia i ryzyko cen towarów nie podlega wyliczeniom wymogu. Z uwagi na skalę działalności walutowej oraz uzyskane parametry generowane ryzyko nie stanowi zagrożenia dla funkcjonowania Banku i kształtuje się na niskim poziomie. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie (dzienna pozycja walutowa), raporty i wnioski dotyczące ryzyka walutowego są w cyklach miesięcznych przedstawiane na posiedzeniach Zarządu oraz kwartalnie dla Rady Nadzorczej Banku.

2.9. Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest to ryzyko rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem bezpośrednim zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku jest ograniczenie strat finansowych i niefinansowych, spowodowanych brakiem zgodności przepisów wewnętrznych Banku z regulacjami zewnętrznymi lub nie przestrzeganiem wewnętrznych regulacji bankowych. Celem pośrednim jest ograniczanie występowania ryzyka prawnego oraz ryzyka operacyjnego, stanowiących podstawę występowania ryzyka braku zgodności.

W procesie bezpośredniego zarządzania ryzykiem braku zgodności uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza zatwierdza Politykę zgodności, sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności, otrzymuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli wewnętrznych i audytu, zapewnia niezależność Stanowiska ds. zgodności.
2. Zarząd Banku sprawujący główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności. Bezpośredni nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności sprawuje Prezes Zarządu.
3. Stanowisko do spraw ryzyk bankowych, sporządzające raporty ryzyka operacyjnego oraz skutków ryzyka braku zgodności dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
4. Stanowisko ds. zgodności realizujące zadania wymienione w Regulaminie

organizacyjnym, tj.:

- 1) Opracowanie i weryfikacja Polityki zgodności oraz Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności.
- 2) Śledzenie zmian w przepisach zewnętrznych określonych w załączniku do Instrukcji zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- 3) Informowanie właścicieli regulacji i członków Zarządu o planowanych zmianach przepisów zewnętrznych,
- 4) Prowadzenie postępowań wyjaśniających w zakresie zgodności.
- 5) Opiniowanie projektów regulacji wewnętrznych Banku,
- 6) Dbłość o spójność regulacji wewnętrznych,
- 7) Koordynowanie wprowadzania zmian wybiegających poza zakres zadań jednej komórki organizacyjnej Banku,
- 8) Prowadzenie wyjaśnień w sprawie planowanych zmian przepisów zewnętrznych i dostosowanie przepisów wewnętrznych,
- 9) Dokumentowanie zadań Stanowiska.
- 10) Prowadzenie zbioru umów zawartych z kontrahentami (dostawcami usług i produktów).
- 11) Działania na rzecz zapewnienia zgodności działań Banku z prawem oraz przyjętymi standardami postępowania w tym:
 - a. prowadzenie rejestru i zbioru regulacji wewnętrznych Banku
 - b. zapewnienie zgodności obowiązujących w Banku regulacji wewnętrznych z przepisami prawa
 - c. dbłość o przeprowadzanie cyklicznych szkoleń dla pracowników z zakresu przestrzegania obowiązujących w Banku norm prawnych i standardów postępowania
 - d. dbłość o zapoznavanie nowych pracowników z „Polityką zgodności” oraz „Kodeksem Etyki Bankowej.”
 - e. Dystrybucja przepisów do odpowiednich komórek Banku.
- 12) Współpraca z Bankiem Zrzeszającym oraz innymi podmiotami zewnętrznymi w zakresie wynikającym z konieczności zapewnienia zgodności
- 13) Działania konsultacyjne i doradcze w obszarze zgodności dla innych komórek organizacyjnych.
- 14) Weryfikacja jakości dokumentacji zewnętrznej (obejmującej dokumenty opracowane przez bank i przekazywane klientom, kontrahentom i osobom trzecim, np. wzory umów, schemat wyciągów bankowych, broszury reklamowe, informacje prasowe, informacje w witrynach internetowych) w oparciu o procedury zapisane w Instrukcji zarządzania

zmianami.

15) Prowadzenie zbioru klauzul niedozwolonych w umowach, w tym w umowach zawieranych z zakładami ubezpieczeń, na podstawie wykazu UOKiK.

16) Koordynowanie sporządzania ankiet otrzymywanych z instytucji nadzorczych w zakresie ryzyka braku zgodności.

Podstawowe obszary występowania ryzyka braku zgodności w Banku to:

1. Nie przestrzeganie tajemnicy bankowej – możliwość zamierzonego lub niezamierzonego ujawnienia informacji dotyczących klientów,
2. Brak ochrony danych osobowych – brak odpowiednich zabezpieczeń oraz procedur lub ich nieprzestrzeganie przez pracowników Banku.
3. Nie przestrzeganie przepisów z zakresu BHP.
4. Informatyka, w tym bankowość elektroniczna – niedostosowanie narzędzi informatycznych do zmieniających się przepisów zewnętrznych, brak pełnego wsparcia procesów zachodzących w Banku przez systemy informatyczne.
5. Outsourcing – brak możliwości egzekwowania przestrzegania przepisów wewnętrznych przez pracowników instytucji, wykonujących usługi w imieniu i na rzecz Banku.
6. Obsługa klientów – pomyłki pracowników, oszustwa, brak kwalifikacji.
7. Konflikt interesów.
8. Powyższe obszary pokrywają się z ryzykiem operacyjnym w Banku.

Rada Nadzorcza i Zarząd Banku zatwierdza zasady zarządzania łaodem korporacyjnym jako element Polityki zarządzania ryzykiem zgodności, z uwzględnieniem unikania konfliktów interesów. Ze względu na to, że obszary występowania ryzyka braku zgodności pokrywają się z ryzykiem operacyjnym, wszystkie zdarzenia ryzyka braku zgodności oraz pomiar ich skutków są ujmowane w Rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego.

System raportowania poziomu ryzyka braku zgodności obejmuje informację kwartalną dla Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu Audytu na temat narażenia Banku na ryzyko braku zgodności. Raporty na temat ryzyka braku zgodności zawierają opis profilu ryzyka braku zgodności, opis strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka braku zgodności ze szczególnym uwzględnieniem strat istotnych, informację na temat skali ryzyka braku zgodności, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwo jego wystąpienia w przyszłości, przewidywanych skutków, metod i skuteczności zarządzania ryzykiem.

3. Fundusz własne

3.1. Informacje podstawowe

Fundusze własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na fundusze podstawowe i fundusze uzupełniające. Fundusze podstawowe stanowią: fundusz udziałowy, fundusz zasobowy pomniejszone o wartości niematerialne i prawne. Funduszem uzupełniającym jest fundusz z aktualizacji wyceny. Fundusz udziałowy tworzony jest z wpłat udziałów członków Banku. Wartość nominalna jednego udziału wynosi 400 złotych. Prezentacja tego funduszu w bilansie nie uległa zmianie.

3.2. Struktura funduszy własnych:

Fundusze własne Banku na koniec 2019 roku składały się z następujących pozycji:

- fundusz udziałowy 543 tys. zł.
- fundusz zasobowy 13 850 tys. zł.
- wartości niematerialne i prawne - 2 tys. zł.
- fundusze uzupełniające (fundusz z aktualizacji i wyceny majątku trwałego) 145 tys. zł.

Łączna wartość funduszy Banku na dzień 31.12.2019r. wyniosła 14 536 tys. zł.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013r ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013.

4. Adekwatność kapitałowa

4.1. Opis stosowanych metod do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych zmian

Zarządzanie adekwatnością kapitałową ma na celu utrzymywanie posiadanych przez Bank kapitałów własnych na poziomie nie niższym niż wymagany przez przepisy Rozporządzania CRR oraz wewnętrzny proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego. Bank dąży do utrzymania wyższych wymogów niż minimalne celem zachowania odpowiednich buforów kapitałowych oraz uwzględniających stanowisko KNF w zakresie

preferowanych poziomów współczynników kapitałowych.

Proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego - proces ICAAP (ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), został zatwierdzony i sformalizowany przez regulacje wewnętrzne. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Z założenia ICAAP jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem. Procedury w procesie ICAAP są poddawane regularnym przeglądom wewnętrznym, których zadaniem jest zapewnienie utrzymania kompleksowości procedur oraz ich proporcjonalności w stosunku do charakteru, skali i złożoności działalności Banku. Zgodnie z przyjętą metodologią szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- a) Etap I - za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk wymagany zgodnie z Rozporządzeniem CRR tzw. Filar I),
- b) Etap II - ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I NUK,
- c) Etap III - szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II NUK.

Bank w ramach szacowania kapitału wewnętrznego nie stosuje obniżek wymogów na poszczególne rodzaje ryzyka w ramach wymogu regulacyjnego.

Kapitał regulacyjny stanowi sumę wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego, operacyjnego, rynkowego oraz wymogów z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe. Kapitał wewnętrzny ustalany przez bank ma na celu pokrycie wszystkich zidentyfikowanych materialnych rodzajów ryzyka w działalności,

4.2. Wymogi ostrożnościowe w zakresie funduszy własnych

W 2019 roku Bank w celu wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego stosował metody wynikające z Rozporządzenia CRR, w tym w szczególności dla wymogów, które wystąpiły w 2019 r.

- a. Metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z Tytułem II, Rozdział 2 Rozporządzenia CRR,
- b. Metodę podstawową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka rynkowego (walutowego) zgodnie z Tytułem IV, Rozdział 3 Rozporządzenia CRR,
- c. Metodę wskaźnika podstawowego do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z Tytułem III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR,

Bank nie prowadzi działalności handlowej, w związku z tym nie posiada portfela

handlowego, a dla dużych ekspozycji w portfelu bankowym przestrzegał i nie przekraczał limitów określonych w art. 395-401 Rozporządzenia CRR.

4.2.1. Wymóg z tytułu ryzyka kredytowego

Zgodnie z obowiązującą w Banku „Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka” na dzień 31.12.2019r. łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego był wyliczany metodą standardową jako suma aktywów i udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem pomnożoną przez 8%.

Suma aktywów ważonych ryzykiem stanowiła sumę wartości poszczególnych kategorii aktywów pomnożonych przez przypisane im procentowe wagi ryzyka z zastosowaniem współczynnika wsparcia MŚP.

Suma udzielonych zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem była obliczana jako suma iloczynów ekwiwalentów bilansowych udzielonych zobowiązań pozabilansowych i odpowiadających im procentowych wag ryzyka kontrahenta.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego na dzień 31.12.2019r. wyniósł 6 860 tys. zł i stanowił 88,3% łącznego wymogu kapitałowego Banku.

4.2.2. Wymóg z tytułu ryzyka operacyjnego

Zgodnie z obowiązującą w Banku Instrukcją wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyk, na dzień 31.12.2019r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyliczany był metodą wskaźnika bazowego wg którego:

Wskaźnik stanowi pomnożoną przez 15% średnią za okres trzech lat obrotowych, bieżącego oraz dwóch poprzedzających dany rok z sumy wyników wyliczanych jako sumę następujących pozycji rachunku zysków i strat Banku:

- 1) Odsetki należne i podobne przychody,
- 2) Odsetki do zapłaty i podobne opłaty,
- 3) Przychody z akcji i innych papierów wartościowych o stałej/ zmiennej stopie dochodu,
- 4) Należności z tytułu prowizji/opłat,
- 5) Koszty z tytułu prowizji/opłat,
- 6) Zysk netto lub strata netto z operacji finansowych,
- 7) Pozostałe przychody operacyjne.

Z uwagi na to, że obszary występowania ryzyka braku zgodności pokrywają się z ryzykiem operacyjnym, szacowanie wymogu z tytułu ryzyka operacyjnego obejmuje pomiar skutków

ryzyka braku zgodności.

Wyliczony na dzień 31.12.2019r. wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 909 tys. zł i stanowił 11,7 % łącznego wymogu kapitałowego Banku.

4.3. Szacowanie dodatkowych wymogów kapitałowych

Dodatkowy wymóg kapitałowy ustalany jest zgodnie z obowiązującą w Banku „Procedurą szacowania kapitału oraz oceny adekwatności kapitałowej w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie”. Regulacja ta stanowi podstawę do monitorowania i oceny poziomu istotności poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku. W procesie oceny kapitału wewnętrznego na dzień 31.12.2019r. Zgodnie z przyjętą metodologią oceny poziomu ryzyk oraz alokacji kapitału na poszczególne ryzyka nie utworzono dodatkowych wymogów wewnętrznych ponad minimalny wymóg kapitałowy

4.4. Łączny wymóg kapitałowy Banku

Minimalny wymóg kapitałowy Banku z tytułu podejmowanego ryzyka, wyliczony zgodnie z Rozporządzeniem UE nr 575/2013, na dzień 31.12.2019r. wyniósł 7 769 tys. zł.

Kapitał wewnętrzny Banku na dzień 31.12.2019r. ukształtował się również na poziomie 7 769 tys. zł.

Łączny wymóg kapitałowy Banku Spółdzielczego w Szczuczynie na poszczególne rodzaje ryzyka według stanu na dzień 31.12.2019 r.

(dane w tys. zł.)		
Lp.	Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy
	Wymogi kapitałowe w tym:	7 769
1.	Ryzyko kredytowe	6 860
2.	Ryzyko rynkowe	0
3.	Ryzyko operacyjne	909
4.	Ryzyko limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań	0
5.	Uznane kapitały Banku (Fundusze własne)	14 536
6.	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (Cet1)	14,97%
7.	Współczynnik kapitału Tier I	14,97%
8.	Łączny współczynnik kapitałowy	14,97%

Wyznaczony wymóg kapitałowy Banku na dzień 31.12.2019r. jest zgodny z wymaganiami wynikającymi z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 roku, w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

5. System kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, stanowiący element systemu zarządzania Bankiem, który jest zorganizowany na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest:

- a. skuteczności i efektywności działania;
- b. wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- c. przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem;
- d. zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

System kontroli wewnętrznej w Banku w zakresie ryzyka obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka.
2. Zasady polityki/strategii, procedury, instrukcje, metodologie.
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej i nadzorczej.
4. Proces regularnego przeglądu i oceny zgodności działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem.

System Kontroli Wewnętrznej zorganizowany jest na trzech niezależnych i wzajemnie uzupełniających się poziomach (liniach obrony):

1. pierwsza linia obrony - zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, na podstawie między innymi ustanowionych limitów, zgodności działania z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, przepisami wewnętrznymi Banku oraz przyjętymi w Banku standardami rynkowymi. Na tym poziomie komórki/jednostki organizacyjne w ramach funkcji kontroli odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie mechanizmów kontrolnych oraz za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca lub testowanie) przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej

linii;

2. druga linia obrony - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach/komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na I linii) poprzez identyfikację, ocenę, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie ryzyka, a także monitorowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych w ramach własnej linii oraz w stosunku do I linii obrony w ramach monitorowania pionowego. Drugą linię obrony stanowią w Banku

Komórka do spraw zgodności, która to ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz przedstawianie raportów w tym zakresie – szczegółowy zakres działalności komórki regulowany jest zapisami Regulaminu Organizacyjnego Banku.

Komórka do spraw kontroli wewnętrznej, która to ma za zadanie kontrolę zgodności działania poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych z obowiązującymi w Banku regulacjami wewnętrznymi i zewnętrznymi regulacjami ostrożnościowymi – szczegółowy zakres działalności komórki regulowany jest zapisami Regulaminu Organizacyjnego Banku.

3. trzecia linia obrony - audyt wewnętrzny, mający za zadanie badanie i ocenę, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej, który jest realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W Banku Spółdzielczym w Szczuczynie funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku.

Funkcjonujące w Banku procedury kontroli opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd oraz Radę Nadzorczą. Nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej sprawuje Rada Nadzorcza, a odpowiedzialność za funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej ponosi Prezes Zarządu.

Kontrola wewnętrzna w Banku wykonywana jest w sposób niezależny, obiektywny, odpowiedzialny. Poprzez niezależność kontroli wewnętrznej rozumieć należy warunki działania kontroli wewnętrznej dające gwarancję, że kontrolujący bez żadnych zewnętrznych nacisków przeprowadza kontrolę według ustalonych metod, dokonuje oceny skuteczności procedur i regulaminów oraz sporządza dokumentację pokontrolną. Niezależność umożliwia bezstronny i niedwuznaczny osąd działalności poddanej kontroli.

Obiektywność kontroli rozumiana jest jako niezależna od czynników pozamerytorycznych ocena dokonywana przez kontrolujących, co oznacza, że kontrolujący nie mogą być stronniczy i nie mogą uzależniać swojej opinii w kwestii kontrolowanego tematu od opinii innych. Odpowiedzialność kontroli wewnętrznej oznacza dokonywanie prawidłowej oceny, adekwatności, skuteczności oraz efektywności i jakości wewnętrznych systemów Banku, co oznacza prezentowanie w dokumentacji pokontrolnej sprawdzonych zadań, które wymagają podjęcia działań naprawczych, unikanie niedomówień i nieścisłości. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka tj. obejmuje w szczególności obszary obarczone wysokim ryzykiem. Przez obszary generujące wysokie ryzyko należy rozumieć te obszary działania, gdzie istnieje potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia nieprawidłowości, które mogą wywołać niepożądane skutki finansowe lub negatywne zjawiska godzące w bezpieczeństwo i reputację funkcjonowania Banku. W szczególności do obszarów obarczonych wysokim ryzykiem w Banku zalicza się działalność kredytową, obsługę klienta, rozliczenia, działalność kasowo-skarbcową, zarządzanie bankiem.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Bank identyfikuje i ocenia ryzyko bankowe. Proces efektywnej oceny ryzyka obejmuje:

- 1) określenie rodzaju i poziomu ryzyka, na które narażony jest Bank,
- 2) wyznaczenie limitów i poziomu ryzyka oraz kontrola ich przestrzegania,
- 3) analizę czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które mogą niekorzystnie wpłynąć na poziom ryzyka,
- 4) określenie możliwości Banku w ograniczaniu skutków zaistniałych zdarzeń podwyższających poziom ryzyka oraz w zapobieganiu wystąpienia takich zdarzeń w przyszłości,
- 5) wskazanie, w jakim zakresie i z jaką częstotliwością Bank powinien kontrolować określone rodzaje ryzyka,
- 6) określenie, które elementy ryzyka podlegają ocenie jakościowej, a które ocenie ilościowej.

Czynności kontrolne stanowią integralną część codziennej działalności wszystkich pracowników banku oraz umożliwiają szybkie reakcje na zmieniające się warunki.

6. Polityka w zakresie wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku

Na politykę wynagrodzeń w Banku składa się:

- 1) Uchwała Zebrania Przedstawicieli nr 6/2017 z dnia 29 czerwca 2017r. w sprawie ustalenia wynagrodzeń za udział w posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Szczuczynie.
- 2) Uchwała Zebrania Przedstawicieli nr 18/2018 z dnia 29 czerwca 2018r. w sprawie ustalenia wynagrodzeń za udział w posiedzeniach Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego w Szczuczynie.
- 3) Polityka wynagradzania osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Szczuczynie, przyjęty Uchwałą Rady Nadzorczej nr 6/2020 z dnia 18 lutego 2020r.
- 4) Uchwała nr 21/2019, 22/2019, 23/2019 z dnia 22 października 2019r. ustalająca wysokość wynagrodzenia członków Zarządu przyjęta przez Radę Nadzorczą.

Zasady wynagradzania Członków Zarządu ustanawiane są przez organ nadzorujący tj. Radę Nadzorczą, zasady wynagradzania członków Rady Nadzorczej ustalane są przez Zebranie Przedstawicieli Banku. Obok ogólnego systemu wynagradzania w Banku funkcjonuje system i struktura wynagrodzenia pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku. Mechanizmy mają na celu zapewnienie zrównoważonego ich charakteru oraz uwzględnienie sytuacji finansowej Banku. W 2019 r. w procesie ustalania listy stanowisk kierowniczych dla celów zmiennych składników wynagrodzeń, przeanalizowano rolę oraz zakres odpowiedzialności osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku w świetle kluczowych rodzajów ryzyka występujących w Banku i wpływu na jego profil. Z uwagi na skalę i rodzaj działalności, zgodnie z zasadą proporcjonalności dla celów polityki wynagrodzeń za osoby mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku i objęte tą Polityką, uznani zostali:

- a. Prezes Zarządu
- b. Wiceprezes ds. ekonomiczno-finansowych
- c. Wiceprezes ds. handlowych.
- d. Główny Księgowy

Dla powyższych stanowisk zasady wynagradzania określone zostały w Polityce wynagrodzeń pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Szczuczynie, która została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą. Rada Nadzorcza sprawowała również nadzór nad wynagrodzeniami ww. osób ustalając wysokość stałych i zmiennych składników.

Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki Banku osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryterium ilościowe) w odniesieniu do założeń Strategii działania Banku:

- 1) zysk netto,
- 2) zwrot z kapitału własnego (ROE),
- 3) jakość portfela kredytowego,
- 4) współczynnik kapitałowy,
- 5) wskaźnik płynności LCR,

Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie oraz w stosunku do założeń przyjętych w Strategii działania na dany okres. Zmienne składniki są przyznawane w przypadku, gdy w każdym z ostatnich trzech lat oraz w ocenianym kwartale plan w zakresie wskaźników ww. wymienionych był zrealizowany co najmniej w 80%.

Kryteria jakościowe oceny członków Zarządu przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:

- a) pozytywna ocena rękojmi należytego wykonania obowiązków, zgodnie z art. 22aa ustawy Prawo bankowe,
- b) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie finansowym w okresach objętych oceną.
- c) brak wyroków skazujących za przestępstwa umyślne związane z działalnością bankową lub finansową,
- d) nie prowadzenie interesów konkurencyjnych wobec Banku,

W przypadku zagrożenia nie spełnienia wymogów ostrożnościowych lub zagrożenia upadłością zmiennych składników wynagradzania nie przyznaje się.

Organ oceniający może uwzględnić uwarunkowania poszczególnych okresów skutkujące nieosiągnięciem planowanych zamierzeń jednak nie mających istotnego wpływu na bezpieczną działalność Banku. W związku z powyższym może przyznać zmienne składniki wynagrodzeń.

Ocena wyników dla celów zmiennych składników wynagrodzeń zgodnie z założeniami opiera się na ocenie efektywności z dłuższego okresu czasu i nie ma na celu premiowania wyłącznie bieżących wyników finansowych, a uwzględnienie bezpieczeństwa, stabilności działalności w okresach przyszłych. Polityka ustala maksymalny poziom składników zmiennych w relacji procentowej do stałego składnika.

Przez zmienne składniki wynagrodzeń rozumie się przyznane nagrody i premie, których wypłata uzależniona jest od oceny pracy oraz wyników działalności. W 2019 r. przyznane zmienne składniki wynagrodzeń zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie. Wynagrodzenie zmienne miało wyłącznie formę pieniężną. W związku z wypłatą zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku w 2019 roku odbyło się 4 posiedzenia Rady Nadzorczej.

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR - w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR - nie dotyczy.

6.1. Komitet ds. wynagrodzeń

Bank zgodnie z przepisami ustawy - Prawo bankowe nie powoływał komitetu ds. wynagrodzeń.

6.2. Ujawnienie informacji o spełnieniu przez Członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe:

1. Odpowiednie organy Banku zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego oraz wytycznych, rekomendacji i zaleceń, określonych przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego oraz Komisję Nadzoru Finansowego regulujących tą materię, z zachowaniem zasady proporcjonalności dokonywały oceny członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej w zakresie odpowiedzialności (tzn. posiadania kompetencji, a także dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków).
2. Członkowie Zarządu podlegali ocenie i w jej wyniku stwierdzono, że posiadają kompetencje odpowiednie do zarządzania Bankiem wynikające z:
 - 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych

tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),

2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),

3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji,

4) odpowiedniej reputacji.

3. Członkowie Rady Nadzorczej podlegali ocenie, w jej wyniku stwierdzono że posiadają kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorowania Banku wynikające z:

1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych lub stopni naukowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),

2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),

3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonych funkcji,

4) odpowiedniej reputacji.

4. Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej spełniają również warunki art. 22aa ust. 3 ustawy - Prawo bankowe, tzn. nie pełnią funkcji członka Zarządu lub Rady Nadzorczej poza bankiem w nadmiernej liczbie,

7. Ujawnienie informacji objętej wymogiem art. 111a ust. 1 Ustawy Prawo bankowe

1. Bank nie prowadzi działalności poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Stopa zwrotu z aktywów obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej wynosi 0,52%

Bank Spółdzielczy w Szczuczynie podejmuje szereg działań zmierzających do poprawy jakości zarządzania ryzykami i podnoszenia efektywności działalności Banku przy zachowaniu bezpieczeństwa jego działania. Prawidłowy i skuteczny proces zarządzania ryzykami i adekwatnością kapitałową pozwoli Bankowi na dynamiczny i bezpieczny rozwój.

8. Oświadczenie Zarządu Banku (Rozporządzenie CRR art.435.1.e)

Zarząd Banku Spółdzielczego w Szczuczynie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniom w ramach Polityki informacyjnej Banku Spółdzielczego w Szczuczynie według stanu na dzień 31.12.2019 roku są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

BANK SPÓŁDZIELCZY w Szczuczynie ZARZĄD

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. Handlowych
mgr Grażyna Elżbieta Borys

Wiceprezes Zarządu
ds. finansowo-księgowych
mgr Elżbieta Niebrzydowska

PREZES ZARZĄDU
mgr inż. Mirosław Kosiński

Raport nr 1: Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych

31.12.2019

Cel: przedstawienie przeglądu jakości ekspozycji resytrukturyzowanych zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014

Zakres stosowania: wzór stosuje się do wszystkich banków spółdzielczych wdrażających Zasady

Treść: wartość bilansowa brutto ekspozycji restrukturyzowanych oraz związana z nimi skumulowana utrata wartości, rezerwy, skumulowana zmiana wartości godziwej wskutek ryzyka kredytowego oraz otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe zgodnie z zakresem konsolidacji regulacyjnej zgodnie z częścią pierwszą tytuł II rozdział 2 CRR.

Częstotliwość: kwartalna

Format: stały

Opis towarzyszący: banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem

	a	b	c	d	e	f	g	h
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu inwestycji restrukturyzowanych	
	Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane		w tym ekspozycje z utratą wartości	obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	nieobsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych		w tym zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu nieobsługiwanych ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacyjne
			w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania					
1.	Kredyty i zaliczki	0	2829487	2829487	0	2385976	0	
2.	banki centralne	0	0	0	0	0	0	
3.	instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	
4.	instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	
5.	inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	
6.	przedsiębiorstwa niefinansowe	0	635801	635801	0	340667	0	
7.	gospodarstwa domowe	0	2193686	2193686	0	2045309	0	
8.	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	
9.	Zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	0	0	0	0	0	
10.	Łącznie	0	2829487	28219487	0	2385976	0	

Legenda:

	pola , których wypełnianie jest obowiązkowe
	pola , których wypełnianie jest nieobowiązkowe

Sporządził:

NACZELNIK
Zespołu Finansowo-Księgowego
i Sprawozdawczości
mgr Marta Romanowska

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. Handlowych
mgr Grażyna Elżbieta Borys

Raport nr 2: Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania

31.12.2019										
Cel : przedstawienie przeglądu jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych zgodnie z rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014										
Zakres stosowania : wzór stosuje się do banków spółdzielczych										
Treść : wartość bilansowa brutto ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych zgodnie z zakresem konsolidacji regulacyjnej zgodnie z częścią pierwszą tytułu II rozdział 2 CRR										
Częstotliwość : kwartalna										
Format : stały										
Opis towarzyszący : banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem. Banki powinny ujawniać wskaźnik NPL brutto obliczony następująco: wielkość z kolumny "d" wiersz "1" dzieli się przez sumę wielkości w kolumnie "d" wiersz "1" oraz w kolumnie "a" wiersz "1".										

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l
		Wartość bilansowa brutto / kwota nominalna											
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane								
		Nieprzeterminowane lub przeterminowania dni ≤ 30 dni	Przeterminowane >30 dni ≤90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤90 dni	Przeterminowane >90 dni ≤180 dni	Przeterminowane >180 dni ≤1 rok		Przeterminowane >1 rok: ≤5 lat	Przeterminowane >powyżej 5 lat	Przetermi nowane >5lat ≤ 7 lat	Przetermi nowane >7lat	w tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	151510183	151510183	0	2829487	1003036	2944	0	434718	1388789			1826451
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
3	Instytucje rządowe	14178767	14178767	0	0	0	0	0	0	0			0
4	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
5	Inne instytucje finansowe	45933818	45933818	0	0	0	0	0	0	0			0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	18812454	18812454	0	635801	390057	0	0	245744	0			245744
7	w tym MSP	18812454	18812454	0	635801	390057	0	0	245744	0			245744
8	Gospodarstwa domowe	72585144	72585144	0	2193686	612979	2944	0	188974	1388789			1580707
9	Dłużne papiery wartościowe	33764497	33764497	0	0	0	0	0	0	0			0
10	Banki centralne	32847297	32847297	0	0								0
11	Instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
12	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
13	Inne instytucje finansowe	917200	917200	0	0	0	0	0	0	0			0
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0			0
15	Ekspozycje pozabilansowe												0
16	Banki centralne												0
17	Instytucje rządowe												0
18	Instytucje kredytowe												0
19	Inne instytucje finansowe												0
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe												0
21	Gospodarstwa domowe												0
22	Łącznie	185274680	185274680	0	2829487	1003036	2944	0	434718	1388789	0	0	1826451

Legenda:

pola , których wypełnianie jest obowiązkowe
pola , których wypełnianie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane , zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GI/2018/10)

Sporządził:

NACZELNIK
Zespołu Finansowo-Księgowego
i Sprawozdawczych
mgr Marta Romanowska

WICEPREZES ZARZĄDU
dla Handlowych
mgr Grażyna Elżbieta Borys

Raport nr 3. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy

31.12.2019

Cel: przedstawienie przeglądu jakości kredytowej ekspozycji nieobsługiwanych i związanej z nimi utraty wartości, rezerw i korekt wyceny według klas portfeli i ekspozycji.
Zakres stosowania: wzór stosuje się do wszystkich banków spółdzielczych wdrażających Zasady
Treść: wartość bilansowa brutto ekspozycji restrukturyzowanych oraz związana z nimi skumulowana utrata wartości, rezerwy, skumulowana zmiana wartości godziwej wskutek ryzyka kredytowego oraz otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe zgodnie z zakresem konsolidacji regulacyjnej zgodnie z częścią pierwszą tytuł II rozdział 2 CRR.
Częstotliwość: kwartalna
Format: stały
Opis towarzyszący: banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
	Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna						Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw						Skumulowane odpisania częściowe	Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe	
	Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane			Ekspozycje obsługiwane - skumulowana utrata wartości i rezerwy			Ekspozycje nieobsługiwane - skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw				Z tytułu ekspozycji obsługiwanych	Z tytułu ekspozycji nieobsługiwanych
	w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3		w tym etap 1	w tym etap 2		w tym etap 2	w tym etap 3				
1 Kredyty i zaliczki	151510183			2829487			43068			2385976					0
2 Banki centralne	0			0			0			0					0
3 Instytucje rządowe	14178767			0			0			0					0
4 Instytucje kredytowe	0			0			0			0					0
5 Inne instytucje finansowe	45933818			0			0			0					0
6 Przedsiębiorstwa niefinansowe	18812454			635801			0			340667					0
7 w tym MSP	18812454			635801			0			340667					0
8 Gospodarstwa domowe	72585144			2193686			43068			2045309					0
9 Dłużne papiery wartościowe	0			0			0			0					0
10 Banki centralne	32847297			0			0			0					0
11 Instytucje rządowe	0			0			0			0					0
12 Instytucje kredytowe	0			0			0			0					0
13 Inne instytucje finansowe	917200			0			0			0					0
14 Przedsiębiorstwa niefinansowe	0			0			0			0					0
15 Ekspozycje pozabilansowe	9818977			0			0			0					0
16 Banki centralne															
17 Instytucje rządowe															
18 Instytucje kredytowe															
19 Inne instytucje finansowe															
20 Przedsiębiorstwa niefinansowe															
21 Gospodarstwa domowe															
22 Łącznie	161329160			2829487			43068			2385976			0	0	

Legenda:

pola , których wypełnianie jest obowiązkowe

pola , których wypełnianie jest nieobowiązkowe

pola zablokowane , zgodnie z objaśnieniami poniżej nie dotyczy banków stosujących krajowe zasady rachunkowości

pola zablokowane , zgodnie ze wzorcem zaprezentowanym w „Wytycznych dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych” (EBA/GL/2018/10)

Sporządził:

NACZELNIK
Zespołu Finansowo-Księgowego
i Sprawozdawczości
mgr Marta Romanowska

WICEPREZES ZARZĄDU
Ods. Handlowych
mgr Grażyna Elżbieta Borys

Raport nr 4. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowanie egzekucyjne

31.12.2019

Cel: przedstawienie przeglądu aktywów przejętych w związku z ekspozycjami nieobstugowanymi.

Zakres stosowania: wzór stosuje się do wszystkich banków spółdzielczych wdrażających Zasady

Treść: informacje o instrumentach, które umorzono w zamian za zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i o wartości zabezpieczenia uzyskanego przez przejęcie

Częstotliwość: kwartalna

Format: stały

Opis towarzyszący: banki powinny wyjaśnić czynniki powodujące wszelkie istotne zmiany kwot w stosunku do poprzedniego okresu objętego ujawnieniem

		a	b
		Zabezpieczenia uzyskane przez przejęcie	
		Wartość w momencie początkowego ujęcia	Skumulowane ujemne zmiany
1	Rzeczowe aktywa trwałe	0	0
2	Inne niż rzeczowe aktywa trwałe	0	0
3	Nieruchomości mieszkalne	0	0
4	Nieruchomości komercyjne	0	0
5	Ruchomości (samochody, środki transportu, itp..)	0	0
6	Kapitał własny i instrumenty dłużne	0	0
7	Pozostałe	0	0
8	Łącznie	0	0
Legenda:		pola , których wypełnianie jest obowiązkowe	

Sporządził:

NACZELNIK
Zespołu Finansowo-Księgowego
i Sprawozdawczości
mgr Marta Komulowska

WICEPREZES ZARZĄDU
ds. Handlowych
mgr Grażyna Elżbieta Borys

